

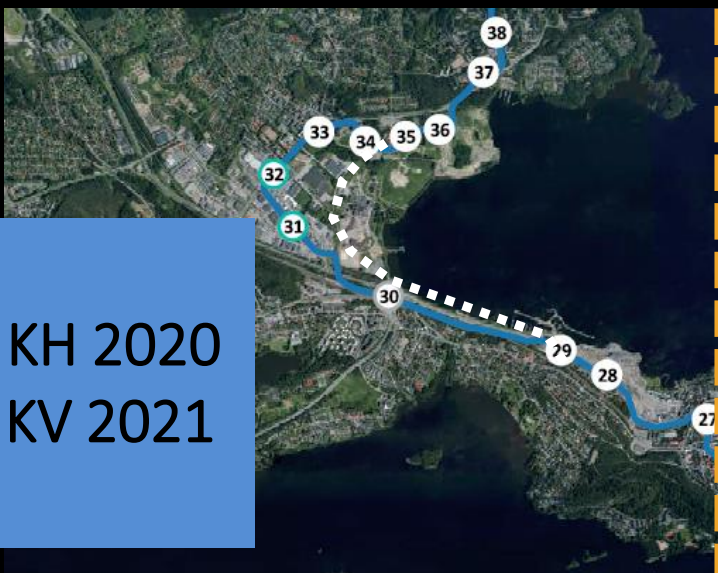
TAMPEREEN KAUPUNKI
RAITIOTIEN KEHITYSOHJELMA

Tilaajan tavoitteiden jalkauttaminen **Tampereen raitiotieallianssi**

IPT²-aloitusseminaari 14.3.2017
Crowne Plaza, Helsinki

Raitiotieallianssin osat 1 ja 2 (kilpailutettu 12/2014...6/2015)

OSA 2
Suunnittelulupa KH 2020
Rakentamislupa KV 2021
44 – 60 Me

OSA 1
Suunnittelulupa KH 22.6.2015
Rakentamislupa KV 7.11.2016
238,8 Me

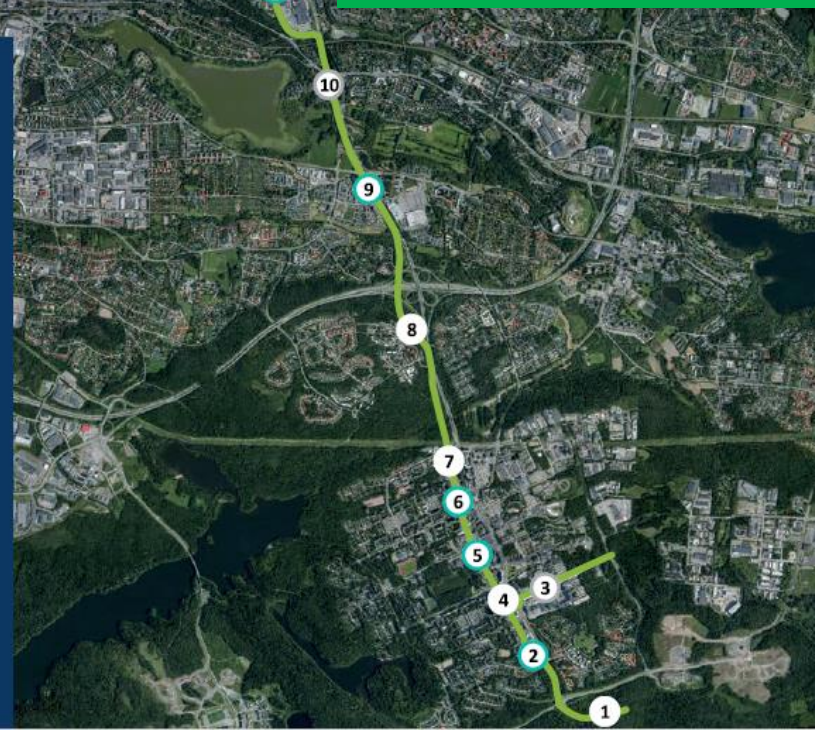

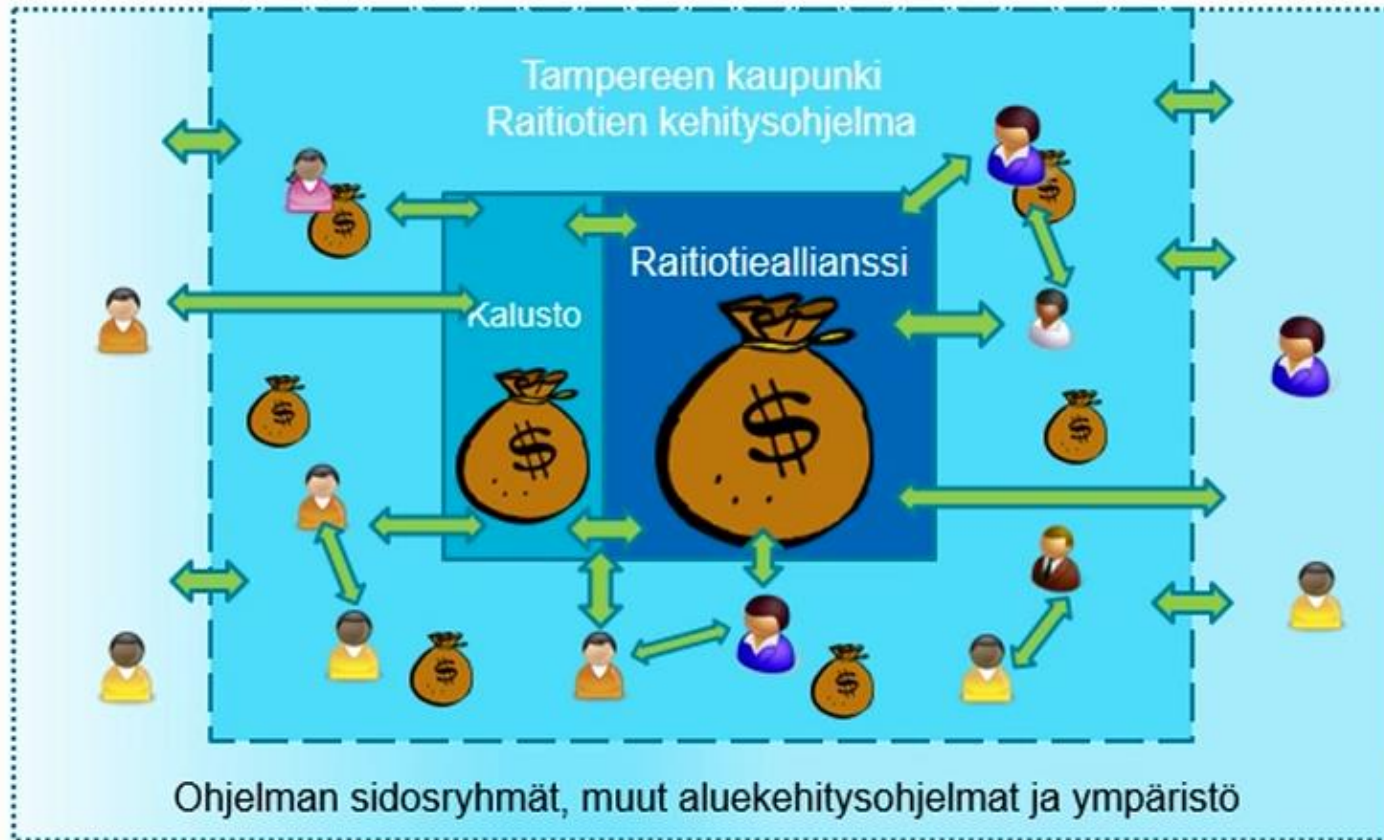
Kuva: Raitiotiehankkeen vaiheet.

1 Hervantajärvi	22 Kalevan kirkko
2 Etelä-Hervanta	23 Hippos
3 Hermia	24 Tekunkatu
4 Mikontalo	25 Tays
5 Hervantakeskus	26 Vieritie
6 Opiskelijankatu	27 Amuri
7 Kanjoni	28 Tikkuheda
8 Hallila	29 Santalahti
9 Turtola	30 Lielahden asema
10 Vuohenoja	31 Sella
11 Hakametsä	32 Lielahti
12 Kalevanrinne	33 Pohtola
13 Uintikeskus	34 Niemenranta
14 Kaleva	35 Niemen kartano
15 Sampola	36 Niemenkylä
16 Tammela	37 Männistö
17 Rautatieasema	38 Lentävänniemi
18 Koskipulsto	
19 Keskustori	
20 Tuulensuu	
21 Pyynikintori	

- 7 Pysäkki
- 9 Vaihtopysäkki
- 10 Pysäkkivaraus

Kuva: Raitiotiehankkeen osat ja pysäkit.

Joukkoliikenteen järjestelmät

Liikennejärjestelmä

Maankäytön kehitys

Operointivaihe

Raitiotieinfra- rakentaminen

Raitiotien ympäristö

Sovellus- ja kehitysalusta

Vaikutusten arviointi

Vaunut

Viestintä ja vuorovaikutus

Väliaikainen ratikka

[illegible]

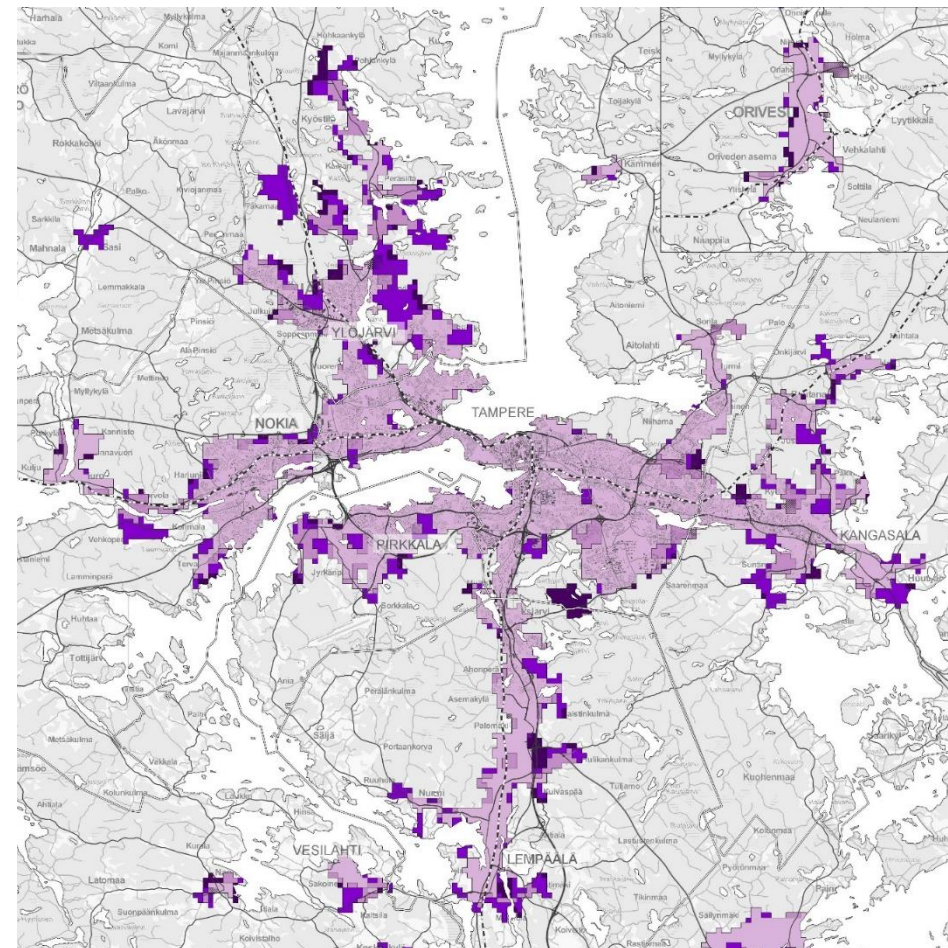
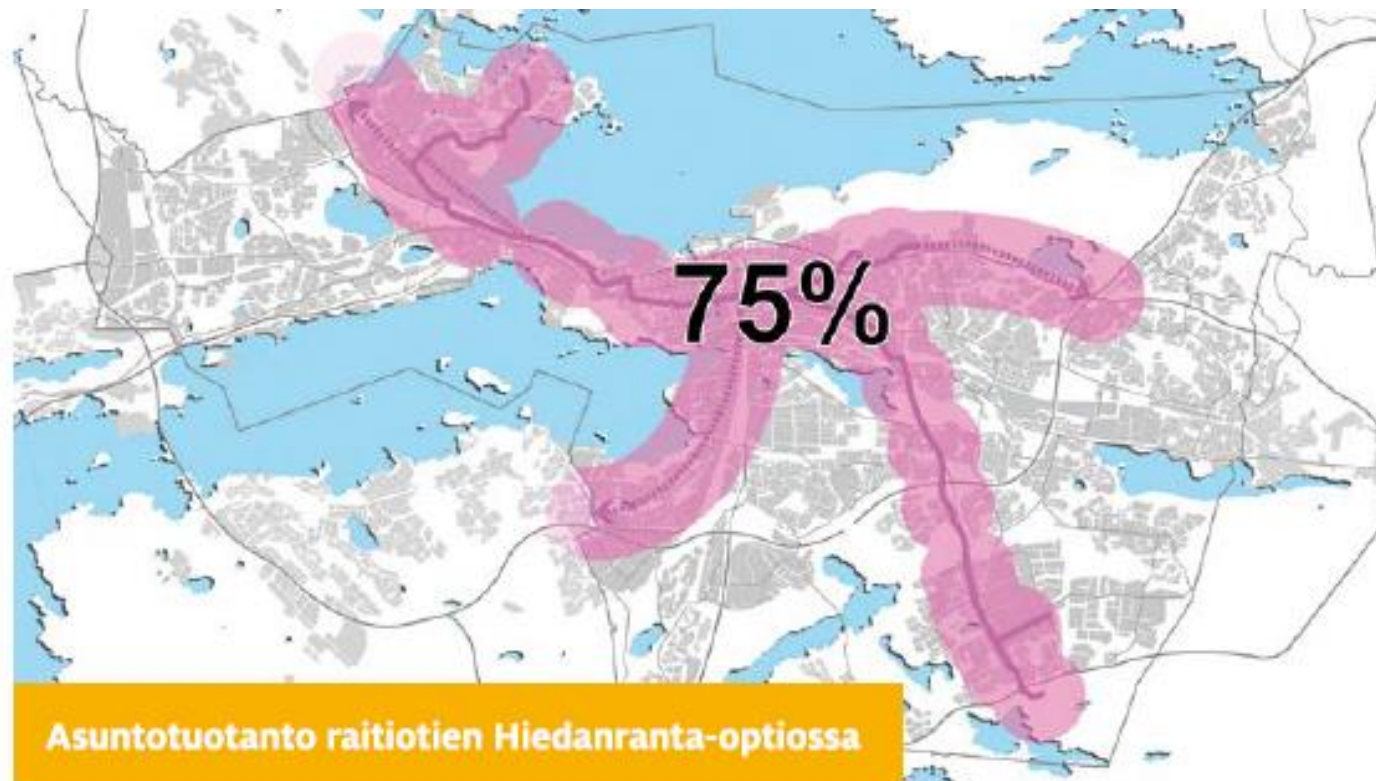

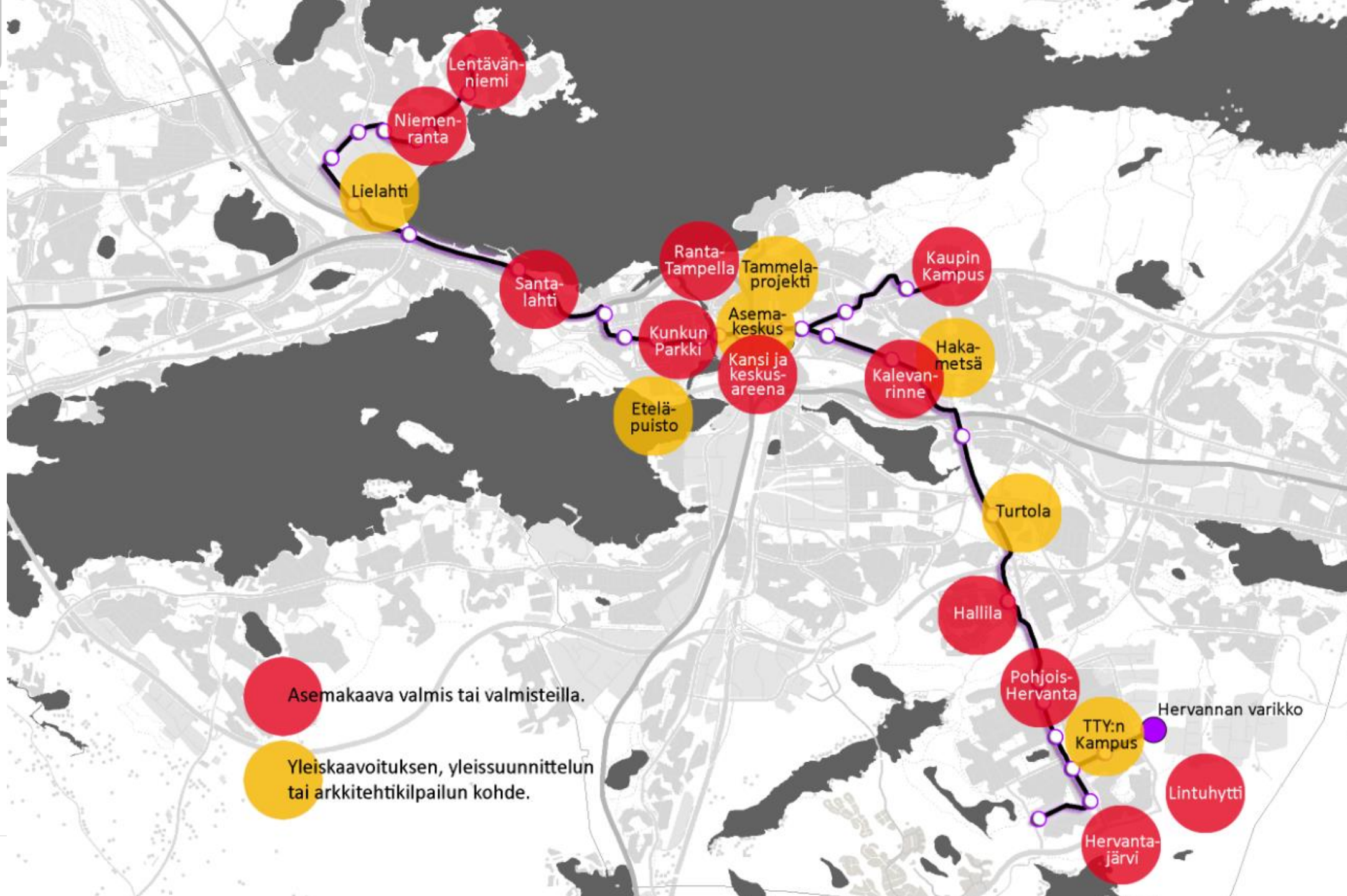
Taustalla olevat tavoitteet

Tavoitteet hanketta käynnistettäessä

- Yhdyskuntarakenteen hajautumisen hillintä
- Liikenteellinen ongelma erityisesti keskustassa
- Varautuminen kaupungin kasvun jatkumiseen
- Kestävien kulkumuotojen edistäminen,
joukkoliikenteen palvelutason parantaminen

2018

Kaavoitusohjelma 2017 – 2021

Maankäytön suunnittelu, asemakaavoitus

Kauppi, Medi-Park IV (8618)

Kaupin yleissuunnitelman IV osa, jolle kaavoitetaan lääketieteen opetus- ja yritystoimintatiloja ja palveluja Teiskontien ja Kaupin puiston väliin Tenniskadun varrelle. Joukkoliikenteen laatuikävä jatkuu itään päin Tenniskadulla.

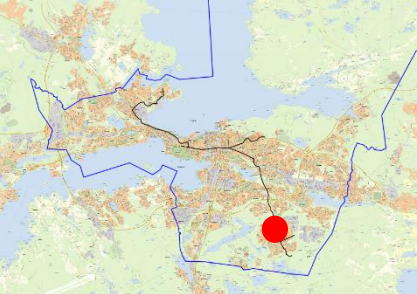

- 70 000 k-m²
- Medi-Park -hankkeen lääketieteen toimintojen, yritys- ja opiskelutoimintojen vahvistaminen
- tutkimus- ja opetuskampuksen jatkon mahdollistaminen
- joukkoliikenne Teiskontiellä ja Tenniskadulla
- palveluverkon vahvistaminen ja kaupunkikuva
- alueellinen hulevesijärjestelmä
- tutkitaan myös asuntojen sijoittamista ratikan varrelle

TAMPEREEN KAUPUNKI

Kaavoitus- ja suunnittelu

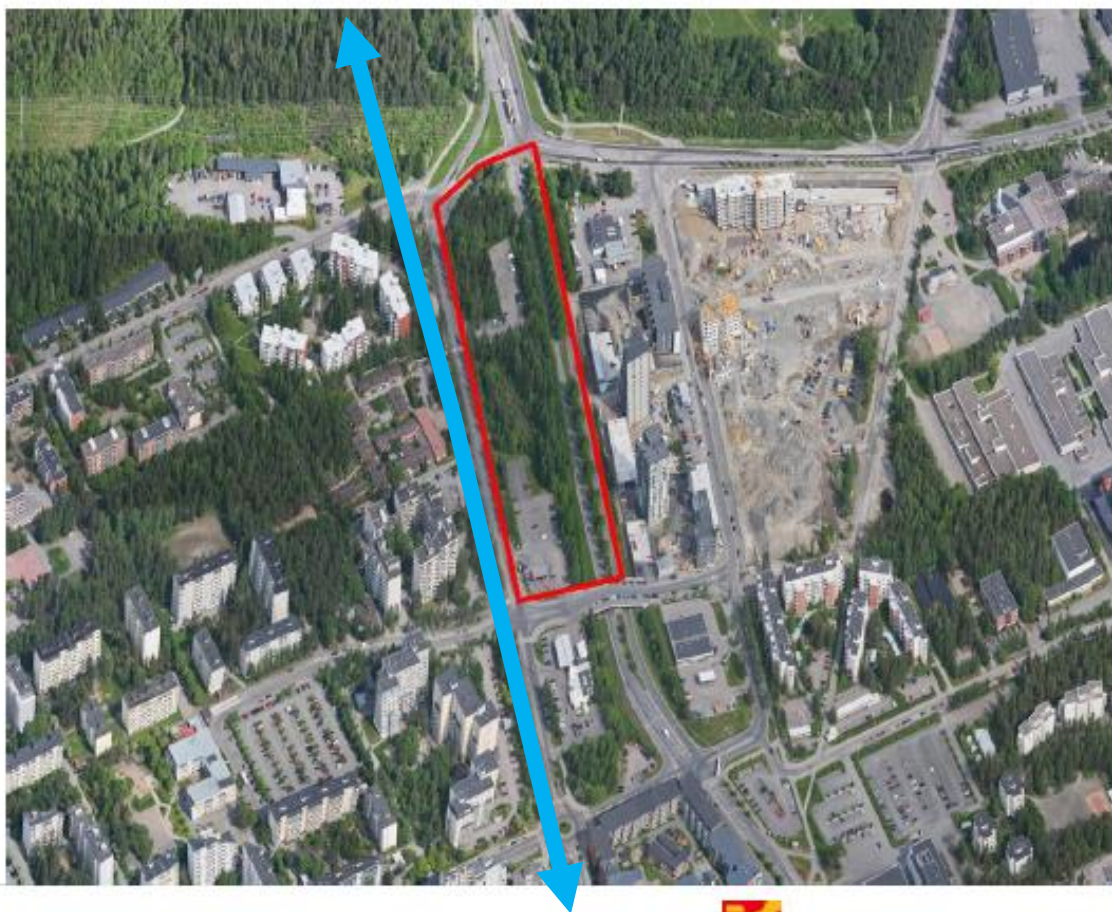
2018

Kaavoitusohjelma 2017 – 2021

Maankäytön suunnittelu, asemakaavoitus

Hervanta, Hervannan pääakselin pohjoisosa

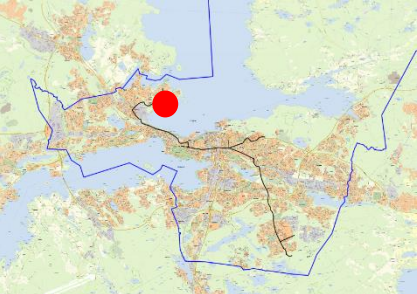
Täydennysrakentamisen mahdollisuuksia tutkitaan Hervannan pohjoisosassa Insinöörinkadun ja Hervannan Valtaväylän välisen alueella. Työ käynnistyy ideakilpailulla ja selvityksillä.

- asumisen uudet mahdollisuudet
- kantakaupungin täydentäminen
- tilavaraus mahdolliselle raitiotien pysäkille
- EHYT-kohde: tiivistävä ja eheä kaupunkirakenne
- kaupunkikuva, pääsisääntulo alueelle
- asuinkerrosalaa 40 000 k-m²
- muuta kerrosalaa 20 000 k-m²

TAMPEREEN KAUPUNKI

2018

Kaavoitusohjelma 2017 – 2021

Maankäytön suunnittelu, asemakaavoitus

Niemenranta III (8496)

Niemenrannan asemakaavoitus jatkuu itäosan suunnittelulla vuonna 2010 hyväksytyn Niemenrannan yleissuunnitelman pohjalta.

- asuminen n. 100 000 k-m²
- liike- ja palvelutilat n. 1 000 k-m²
- asumisen uusia mahdollisuuksia järvimaisemassa
- monimuotosta asumista, myös kaupunkimaisia pientaloja
- luonto- ja kulttuuriympäristön vaaliminen
- elinympäristön monimuotoisuus ja laatu
- ympäristötekijöiden huomiointi
- vetovoimaisuus, imago/alueidentiteetti, taide
- raitiotie
- satama
- virkistysalueet, -reitit ja -toiminnot

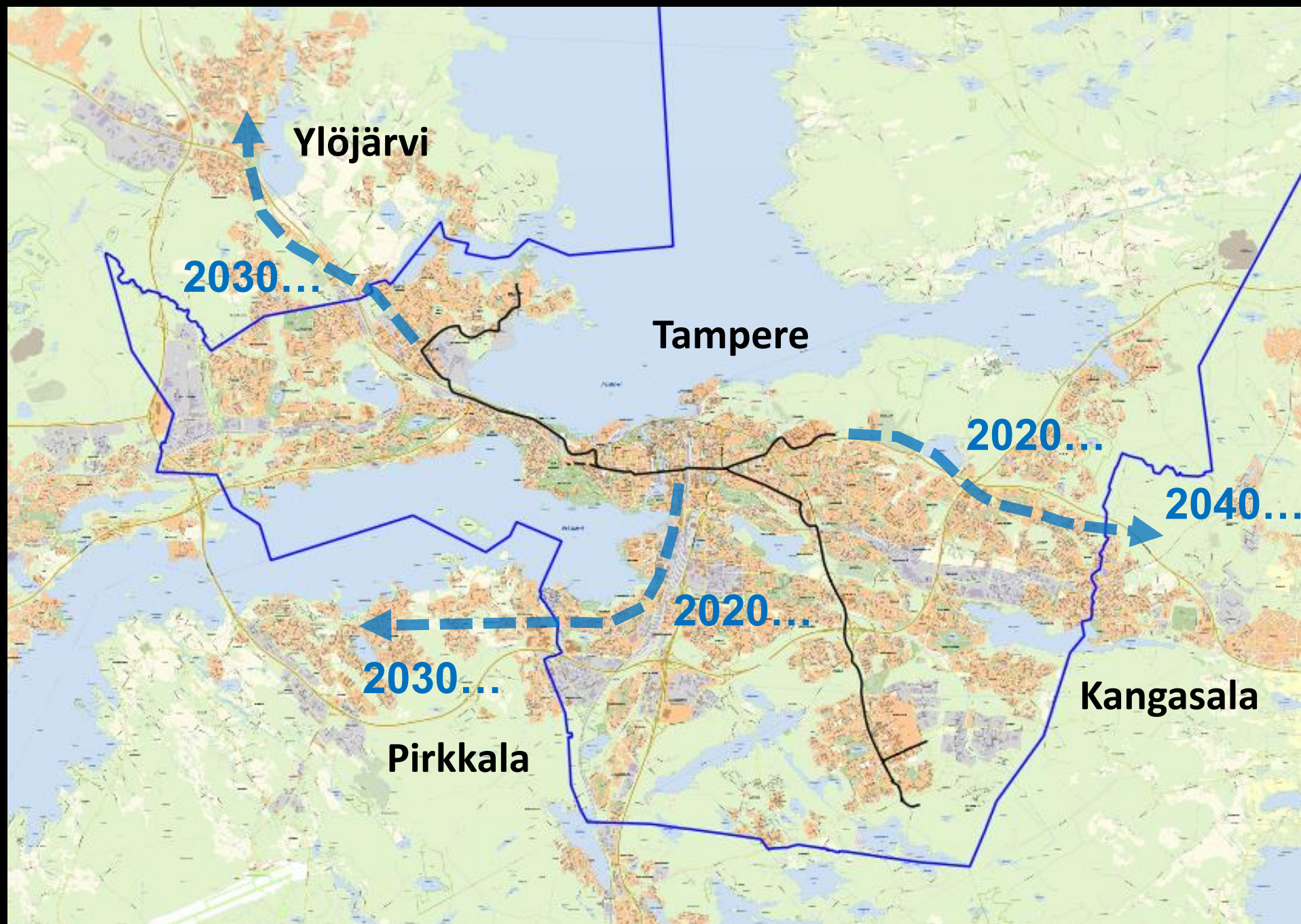
TAMPEREEN KAUPUNKI

**RAKENNE-
SUUNNITELMA 2040**
Raitiotiejärjestelmän
laajeneminen
2020...2050

(hyväksytty
kaupunkiseudun
kaikkien 8 kunnan
valtuustoissa)

Väestöennuste:
Vuonna 2040
Tampereen
kaupunkiseudulla on
480 000 asukasta

(kantakaupungin
yleiskaavan,
rakennesuunnitelman ja
maakuntakaavan
lähtökohtaoletus)

709

Neuss
Theodor-Heuss-Platz

2029

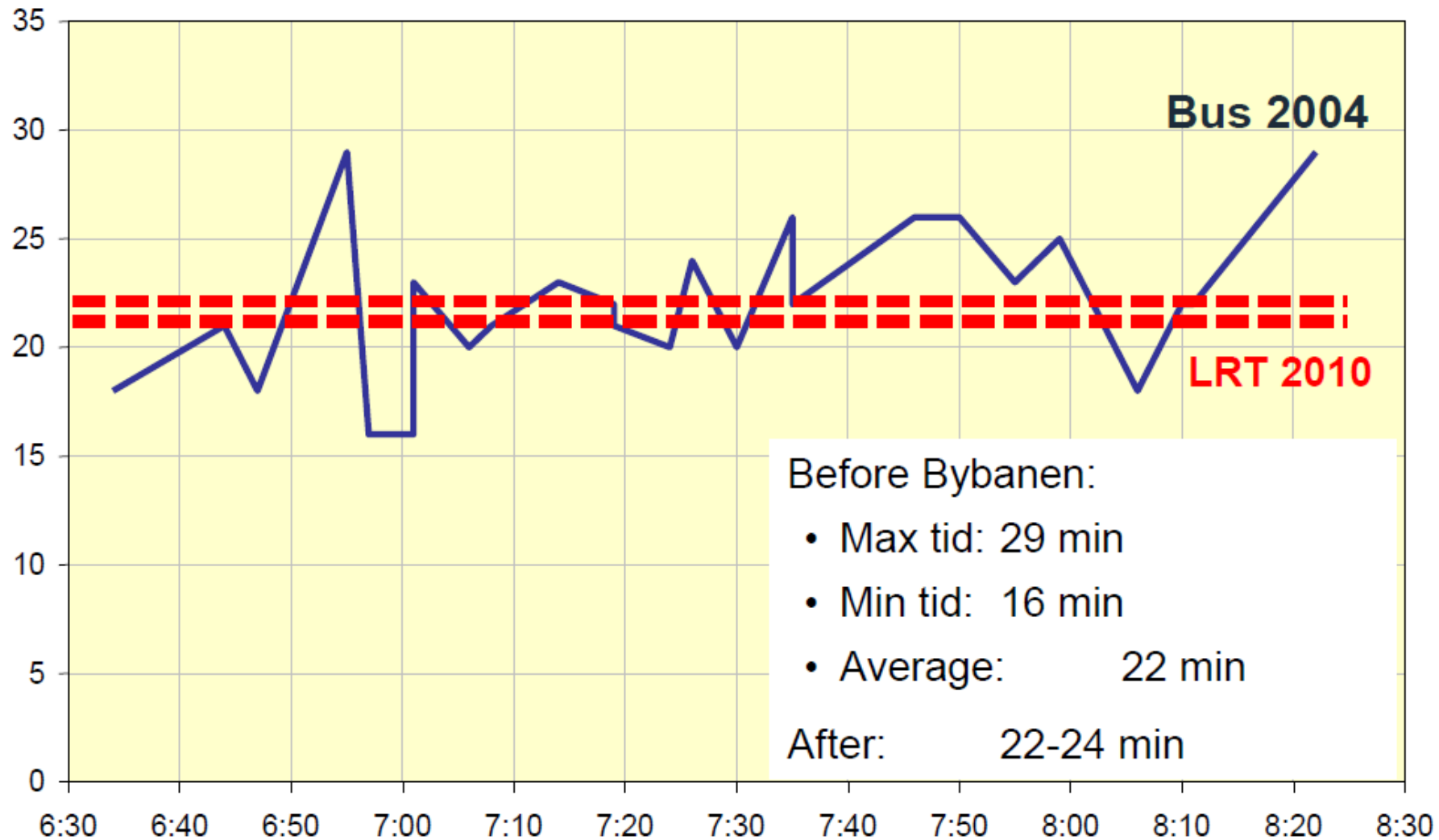
www.rheinbahn.de

8109

738

Rheinbahn

Trip times from Nesttun before and after Bybanen

Tavoitteet allianssikumppanien hankintavaiheessa

Tavoitteet hankintavaiheessa

- Kustannusraami - valtuuston päätös 250 Me
- Aikatauluraami - toteutuksen päätöksenteko v. 2016
- Tekninen osaaminen, kyvykkyyt, näytöt
- Kyky tunnistaa ja hallita riskejä
- Palkkio

Toteutusmalli

Kaupunginhallitus
päätti 10.11.2014:

”että raitiotien toteutus-
ja hankintamalliksi
valitaan infra-
rakentamisen
kokonaistoimitus
allianssimallilla, ja

että raitiovaunukalusto
kilpailutetaan erillisenä hankintana.”

RAITIOTIEN INFRASTRUKTUURI, PROJEKTIALLIANSSI

- Sisältää yleissuunnitelman mukaisen kokonaisuuden vaunuja lukuun ottamatta
- Sisältää radan, sähköjärjestelmän, maanrakentamisen, johtosiirrot, katurakentamisen, liityntäjärjestelyt, varikon, pysäkit, tekniset järjestelmät ja takuuajan

VAUNUHANKINTA

- Raitiovaunujen suunnittelu, rakentaminen ja ylläpito
- Allianssista erillinen kilpailutus

OPEROINTI

- Laajuus ja aikataulu määritetään myöhemmin, valtuuston vuoden 2016 päätöksen jälkeen

Päätökset allianssikumppanien hankintakilpailussa

1.12.2014	Hankintailmoituksen julkaiseminen
9.1.2015	Osallistumishakemusten määräaika, hakemukset viideltä tarjoajaryhmältä
KH 19.1.2015	Päätös neuvottelumenettelyyn valittavista neljästä tarjoajaryhmästä
KH 16.3.2015	Päätös alihankinnasta ja tarjoajaryhmien täydentämisestä
KH 20.4.2015	Päätös kahden parhaan tarjoajan valinnasta
KH 22.6.2015	Päätös parhaan tarjoajan, kaupungin allianssikumppanien valinnasta

Allianssikumppanien valintaperusteet

Arviointikohde		Painoarvo			
		Tarjousvaihe 1		Tarjousvaihe 2	
		yht.	Osa	yht.	Osa
A.	LAATU	100%		75%	
A1.	Projektinhallintaosaaminen	50%		20%	
	A1.1 Suunnitelma hankkeen toteuttamisesta ja organisaatio		25%		15% (5+10%)
	A1.2 Näytöt tuloksellisesta toiminnasta (Avainhenkilöiden kokemus)		25%		5%
A2.	Kyky tuottaa arvoa rahalle	50%		35%	
	A2.1 Urakan tavoitekustannuksen asettaminen		15%		5%
	A2.2 Tilaaajan kustannusarvion tarkastaminen –riskit ja mahdollisuudet		25%		15% (7,5+7,5 %)
	A2.3 Raitiotiejärjestelmän suunnittelu ja toteuttaminen		10%		15% (5+10%)
A3.	Kyky toimia Allianssissa ja Allianssin johtaminen	0%		20%	
	A3.1 Allianssin johtoryhmän ja projektiryhmän johtamiskyky ja tarjoajan allianssikyvykyys		0%		20%
B.	HINTA	0%		25%	25%
	Investointivaiheen palkkio		0 %		22 %
	Optio: ylläpitovaiheen palkkioprosentti				3 %
		100%		100%	

Tilaajan raitiotiejärjestelmälle kehitysvaiheessa asettamatt tavoitteet

Tilaaja, asiakas on Tampereen kaupunki

Kuntalain 1 §:

”Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla.”

Väkiluku 12/2016
228 173
Väestönmuutos 12/2016
+ 3 055

Tavoitteet - rakennusaika / lopputulos

Sujuvoittaa kuntalaisten arkea

Raitiotie on luotettava,
esteetön, turvallinen ja
tasaisesti kulkeva,

kaikille helppokäyttöinen
kulkumuoto.

Tilaajan tavoitteet raitiotiejärjestelmälle

Tukee kaupunkiseudun kestäväää kasvua

Raitiotie on kaupungin
kestävän kasvun
mahdollistaja.

Hiedanranta,
Reflecting Tre -kilpailutyö

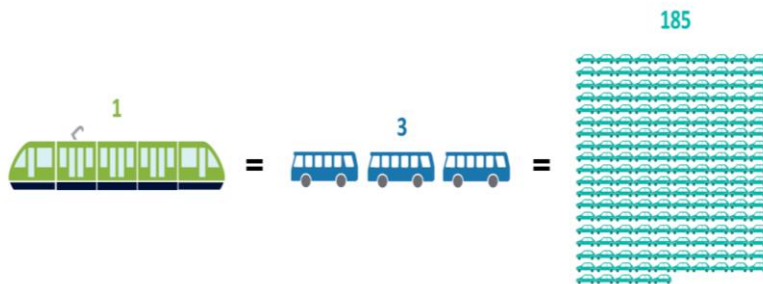
Luo elinvoimaa ja yhteistyötä

Raitiotie on avoin alusta,
joka luo mahdollisuuksia
uusille innovaatioille.

Edistää kestäväää kehitystä

Raitiotie on
ympäristö-
ystävällinen ja
energiatehokas.

On taloudellisesti kannattava

Raitiotien rakenteilla
ja vaunuilla on pitkä
käyttöikä.

Raitiotie on helposti
päivitettävissä uusimpaan
tekniikkaan.

HKL 115 (ex 38) 21.2.2014 © Teemu Ikonen

Tarjoaa kaupunkilaisille uuden ylpeydenaiheen

Raitiotietä pidetään
parhaana
liikennepalveluna

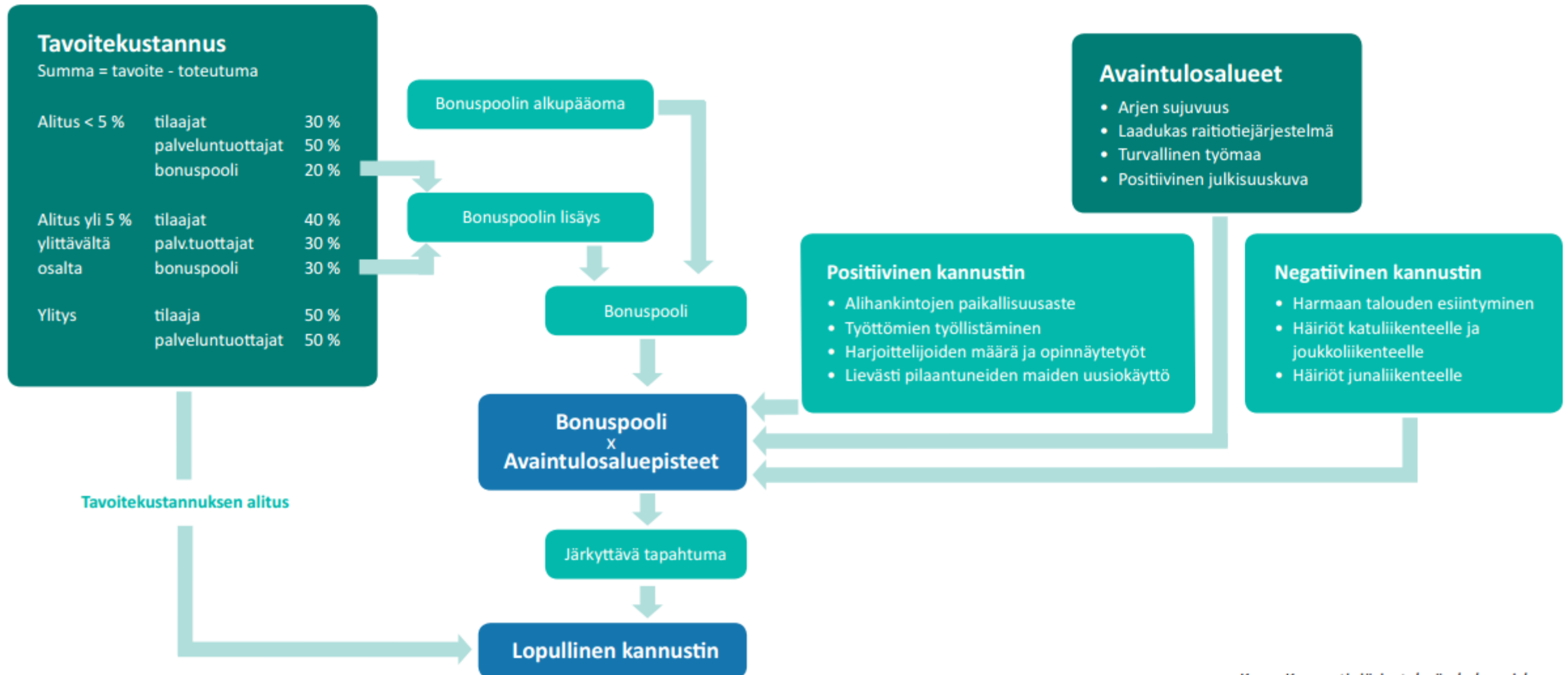
ja kaupungin
käyntikorttina.

Kehitysvaiheessa tuotettu kannustinjärjestelmä

Avaintulosalue	Painoarvo	Mittarit	Mittarin painoarvo
1. Arjen sujuvuus	30 %	1. Infran käyttöönottopäivämäärän pitävyys 2. Yhteistyökyky yritysten ja sidosryhmien kanssa	20 % 10 %
2. Laadukas raitiotiejärjestelmä	25 %	1. Nollavirheluovutus 2. Kalustotoimittajan ja operaattorin virheloki	10 % 15 %
3. Turvallinen työmaa	20 %	1. Työmaan turvallisuustaso (MVR/TR mittaus) 2. Tapaturmattomuus	10 % 10 %
4. Positiivinen julkisuuskuva	15 %	1. Julkisuuskuvamittaus	15 %
Positiiviset kannustimet	+ 10 p	+ Alihankintojen paikallisuusaste + Työttömien työllistäminen + Harjoittelijoiden määrä ja opinnäytetyöt + Lievästi pilaantuneiden maiden uusiokäyttö (mikäli töiden aikana ilmenee) <i>Positiivisten kannustimien pisteistä huomioidaan maksimissaan 10 p ATA-pisteissä</i>	+ 5 p + 3 p + 2 p + 5 p
Negatiiviset kannustimet	- 10 p	- Harmaan talouden esiintyminen - Häiriöt katuliikenteelle ja joukkoliikenteelle - Häiriöt junaliikenteelle	- 3 p - 5 p - 2 p

Raitiotieallianssin kannustinjärjestelmä

Tavoitteet ohjaamassa toteutusvaihetta

Tavoitteilla johtaminen toteutusvaiheessa

- Suunnitteluperusteiden lähtökohta
- Tarkentuvien suunnitteluratkaisujen arvioinnin työkalu
- Synergisten sisällön muutosten ja laajuusmuutosesitysten arvioinnissa
- Alihankintojen ja materiaalihankintojen vertailussa
- Vuorovaikutuksessa ja viestinnässä
- Innovaatiotoiminnassa
- Kannustinjärjestelmä

Arvoa rahalle - Hankkeen parhaaksi - Jatkuva parantaminen - Yhdessä

Päätöksenteko toteutusvaiheessa

- tekniikkaryhmissä
  - lohkoilla, työmaalla
  - APR
  - kaupungin viikkopalaveri
  - AJR
-
- yhdyskuntalautakunta / joukkoliikennelautakunta
  - kaupunginhallitus
  - kaupunginvaltuusto

Tavoitteiden merkitys, haasteet

- Tärkeää määrittää mahdollisimman aikaisessa vaiheessa:
  - **Miksi hankkeeseen ylipäätänsä ollaan ryhtymässä?**
- Päätöksentekijöiden määrittämiä, johdettu kaupunkistrategiasta
- Tulee olla konkreettisia, rajallinen määrä
- Ohjaavat merkittävästi suunnitteluperusteiden laatimista
- Keskeinen työkalu vaikutusten arvioinnissa, vaihtoehtojen vertailussa, perusteltaessa sekä päätöksenteossa

Kiitos!

